

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer
kedden és pénteken.

A r a :
Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Félévre 3 ft. — kr.
Negyedévre . . 1 ft. 50 kr.
Szerkesztői kiadói szállás:
Kenyeres Adolf ügyvédi
íródája, Nagypiaczon.

NEMERE.

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap.

Hirdetési díj:

3 husábos garmond sorért,
vagy annak helyéért 4 kr.
(1—10 sornyi hirdetésára
mindig 40 kr.) — Bélyegdíj
minden ígatáskor 30 kr. —
Nagyobb hirdetéseknél alku
szerint. — Hirdetések fölvé-
tetnek a szerkesztőségben
és Römer és Kammer nyom-
dájában.

Román barátainkhoz.

Nehéz volna leírni azon hazafiu örö-
münket, melyet akkor éreztünk, midőn ér-
tésünkre esett, hogy önök közül számosan
az itteni román kaszinó és értelmiség igen
tekintélyes tagjai fölkeresték vidékünk tan-
felügyelőjét, s nevezettnek minden nemze-
tiség emelkedéséért egyaránt buzgó törek-
véseit is elősmeréssel említvén, — kifeje-
zést adtak főként azon meggyőződésük-
nek, hogy a románoknak helyzetök és ér-
dekeik ép úgy mint rokonszenveik a
magyar fajjal való őszinte egyetértésre
utalják.

Ez a meggyőződés a miénk is elejé-
től kezdve. Hazánk fennállása és boldog
országga fejlődése iránti hővágyunkat kel-
lett volna eltemetniünk, a mikor földadtuk
volna azon reményt, hogy a nemzetiségi
érzület elébb utóbb vissza fog vonulni a
politikai tényezők közül; s míg a családi
és társadalmi körben a természet által neki
szánt talajt találva valódi diszben virágoz-
hatik föl, — a politika is megfogja találni
helyes vezetőit: a hazafiságot és alkotmány-
os érzést.

Ezen reményünkre támaszkodva biz-
tosan hittük azon napnak eljöveletét, mi-
kor magyarország is az lesz minden pol-
gárának, a mi az amerikai polgárnak Ame-
rika: az egyaránt féltett, egyaránt szeretett,
egyaránt őrzött édes haza.

Ha egy ideig osztozók voltunk, a kik
közül mindenik legnagyobb részt igyeke-
zett zsebre tenni a közös örökségből, —
tudtuk, hogy egykor jó akaró testvérek
leszünk, a kiknek mindenike egész erő-
vel munkál a közös örökség fölvirágzá-
sára. —

Csak azzal nem kecsgettünk magun-
kat, hogy ezen mindent fölülmuló öröm-
ben saját magunknak egy hasznos részünk
legyen. Láttuk a nehézségeket és elenté-
teteket, a melyeket multunk hagyott reánk;
és a sikert minden erőfeszítés mellett is
csak maradékaink korára reméltük.

Nagy események azonban gyorsan ér-
lelnek egyént és eszmét egyaránt; s ha
önökhöz való viszonyunkat tekintjük, úgy
tetszik, mintha egy év alatt egy emberkort
éltünk volna keresztül.

A történelmek azon örök törvénye
most is betelt, hogy világra szóló esemé-
nyeknek mindig lesznek oly eredményeik,
a melyekre az események indítói nem is
gondoltak.

Ime egy dicső nemzet leveretve fek-
szik; de eszméinek és törekvéseinek társai
ugyan akkor szorosabban fűződnek egy-
máshoz: hogy fenntartsák a kiutott lobo-
gót; s mikorra a levert is fölkel, együtt
hordozzák meg világszerte!

Ha különböző fajú polgárai egyet ér-
tenek, Magyarország ép úgy bajnoka lehet
a szabad eszméknek, mint volt és mint
lesz még Franciaország.

Köszönjük önöknek, román testvérek,
a nyilatkozatot, melylyel hazafiságunknak
és szabadságszeretetünknek szereztek öröm-
ünnepet.

Nem vagyunk feljogosítva az összes
magyarság nevében, — beszélni, valamint
önök sem beszélhettek minden román he-
lyett; de alkotmányos országban szabad
törekvések összegéből áll elő a köz aka-
rat. Midőn reméljük ez okból, hogy az
önök által kifejezett érzelmek mentől áta-
lánosabbakká válnak román ajku polgár-
társaink között, — részünkről is kijelent-

jük, hogy román polgártársaink őszinte bi-
zalmát megérdemelni minden alkalommal tö-
rekszünk.

Erdekeink mind a hazai, mind világ-
politika szempontjából egészen egyek. Le-
gyünk őszinték egymáshoz és tartsunk
össze törekvéseinkben; akkor orvosolhatjuk
a hiányokat és sikerülni fog minden köz-
érdekű törekvésünk.

Adja isten, hogy most kezdődő szép
egyvetértésünk egy meg nem szünő áldásos
fejlődés kezdete legyen!

Magyar képviselőház.

A képviselőházban márczius h. 27-én egy sa-
játágos eset történt.

Minek utána ugyanis a nagy csata a virilis
szavazatokról névszerinti szavazással 13 szavazattal
eldöntött a jobboldal részére, s a jobboldal egy
része babéiraival áldomásra sietett a büffetbe, a leg-
közelebbi §, mely a községi képviselő számát hatá-
rozza meg, az így többségre jutott baloldal által 4
szótöbbséggel elvetett; s a dolog vége az lett, hogy
az elejtett § egy utóbbi §-ba vétetett ismét fel. A
ház a vitában, a 49. §-ig jutott el.

Tóth Vilmos belügyminiszter nem annyira
ezért szólal föl, hogy a virilis szavazatokat — nem
tudja hányadszor — védje, hanem inkább azért,
hogy némely észrevételre feleljen.

Úgy tapasztalta, hogy igen szívesen támadják
meg e tv.-javaslatot szabadelvüsi szempontból,
mert a szó „szabadelvüség“ igen sokat mondó szó s
azon kívül relativ fogalom lévén, nagyon gyakran
megtörténik, hogy bizonyos intézkedések szabadelvü-
nek tartatnak, míg mások azoknál épen annak ellen-
kezőjét teszik föl. Így pl. o. szóló a tárgyalás alatt
levő tv.-javaslatot szabadelvünek tartja.

Nézete támogatására nem fogja fölhozni sem
Franciaország, sem Svajcz, sem Angolország, sem
Poroszország, sem a lajthántuli tartományok közsé-

TÁRCSA.

Történeti, földrajzi és statistikai jegyzetek a
Barezaságról.

Teörök Károlytól.

(Folytatás.)

Azon regényes völgyteknőben, a hól Brassó
fekszik, egy félgömb alakú hegy emelkedik ki a bel-
város és az ugynevezett Ó-Brassó és Bolonya kül-
városok között, melynek csúcsán áll Brassó „felleg-
vár“. E hegy mintegy 270 lábmal magasabb Bras-
sónál és igen jó védfalul szolgál a Háromszék felől
süvöltő „nemere“ szele ellen, mely gyakran meg-
szokta látogatni és recsegtetni a brassói házak fe-
deleit is.

A fellegvár oldalai meredek és a város felől
csak lépcsőzet segítyével juthatni fel reá. Déli ré-
szén lévő szekerutja nagyon lejtés és nehézkes. A
vár alakja négyszögletet képez és meglehetősen ke-
mény kőfállal van körülvéve, melyet kívülről jelen-
tekeny fölhányások s itt-ott mély sánczolatok kör-
nyeznek. —

A várfalak egy-egy oldalának hossza 100 —
120 lépés, magassága 3—4 öl. Négy szegletén négy
várfok áll, mindegyik egy üteg ágyura készítve.

A várnak csak egy kapuja van délfelől, mely-
hez fából épült állóhid vezet. Belsejében egy eme-
letes nagy épület nyúlik fel, mely az udvart olyan
szűkre szabja, hogy tőle köröskörül a várfalig alig
marad 3—4 ölyvi térfogat. Ezen épület hadi ké-
születek raktárául szolgál s külön udvarral bir. Leg-

nevezetesebb a várban egy igen mély kút, mely
1623-ban, Bethlen Gábor idejében ásott. Mélysége
meghaladja a 270 lábat.

Nem messze a várkapútól, kint a hegy olda-
lában, egy bomladozó sötét boltüreg tűnik fel, mely,
mint mondják, a piac közepén lévő tanácsháznak
földalatti helyiségeivel titkos folyószóval áll összeköt-
tetésben: A rege sok mindent mesél e titkos folyó-
szóról. —

Az 1848-előtti időkben igen kedves mulató
helye volt a fellegvárhegye a vígkedélyű brassóiak-
nak. Különösen tavaszi időszakokban, ünnep- és va-
sárnapokon, százankint toltul ide ki a játszi gyer-
meksereg s a mulatni vágyó ifjuság, most azonban
minden megváltozott. A várba, hol régentén jó ita-
lokat mértek pénzért a nép számára, most az ember
csak a várörtség engedelmével mehet be, pedig bi-
zony jobb volna, ha e várat valamely üdvösebb
czélra használnák fel, mint például egy „dologházra“,
mert manapság úgy sem érnek már semmit az efféle
sásfészek egy netaláni fegyveres megtámadás elle-
nében; most csak a „hinterladerék, kruppágyuk,
spionok, tallérok és a sáskasokaságu hadsereg“ a
döntő harezitényezők.

A mi Brassó fellegváranak történelmi multját
illeti, némely historikusok azon véleményben vannak,
hogy azon a hegycsúcson, melyben a jelenlegi fel-
legvár áll, már a 13. század második tizedében a
német lovagrend erőseget alapított volna, még pedig
fából és földből, mely többször jó szolgálatot tett.
De Péter moldvai vajda, Zápolya János alatti be-
ütései egyikében, 1529-ben e várat bevette s egé-
szben sáthányatta.

A mostani fellegvár tehát csak 1554-ben kez-
dett épülni, mire okot a brassói polgárságnak azon

viszálykodás szolgáltatott, mely „Izabella“ és az
osztrák ház között Erdély uralma felett támadott.

Brassó ezen várat mindaddig, míg álladalmivá
nem vált, kereskedelmi raktáruul használta. Mint eről
csak „Caraffa“ idejében kezd szerepelni, midőn Er-
dély a hűségessé Ausztria részére letette s a vá-
rakat átbocsáták. Akkor a szabadelvü brassói pol-
gárok, kik fejüket az önkénynek meg nem akarák
hajtani, a fellegvárba vonták magukat, s azt mind-
addig ki nem bocsáták, míg „Veteráni“ 1866-ban
nehány órai ostrom után őket onnét ki nem verte.

Az 1690 év végén „Tököli Imre“ akaró „Da-
róczy“ által cerniroztatni, de daczára a városi polgár-
ság kérelmének, felhagy vele. Gróf „Guttenstein“
volt ekkor a vár parancsnoka, kit a brassóinak, mint
idegen katonát, nem szenvedhettek.

A 48-iki forradalomban is igénybe vették. Mi-
dőn a muszkák 1849-ben betörték, a brassói forra-
dalmi magyar helyörség, mely alig állott 150 sze-
mélyből, hirtelen belefutott s oltalmat keresett, de
junius 20-kán kora reggel ágyuztatni kezdék, és egy
napi ostrom után a maroknyi helyörség, mely kö-
zött nők is nagy számmal valának, dicsően kapitu-
lált a 4000-nyi muszka seregnek.

A szent szabadság ügye tehát itt is megbu-
kott, mint később mindenütt a hazában, mert a tú-
lerő ellen harezolni többé nem lehetett. Az elnyo-
mók csak győzelmet arattak, de dicsőséget nem,
mert ez kétségtelenül a vitéz „legyőzötteket“ illeti.
A mily nagy volt a bánat azok részéről, kik sirva
nézték az igaz ügy elbukását, épp oly nagy volt az
öröm azoknál, kik vérmes reményekkel várták nem-
zetilétünk végpusztulását.

Azonban a végzet ezt másképp határozza, és
nem engedé a szenvedések ürömpoharát általunk
egészen kiüritetni, mert hisz — — —

geit; de hivatkozik egy szabad, alkotmányos, virágzó monarchiára: Belgiumra, ennek községi törvényre és e tv.-javaslat közt szabadelvűség szempontjából meghuzza a párhuzamot. Belgiumban a képviselőtestület vagy az u. n. tanács áll kisebb községekben 7 tagból, a legnagyobb községekben 30 tagból, vagy ezer lélekből álló község tanácsa áll 7, a 70 ezer lélekből álló 30 tagból.

Ezen 7 tagból álló képviselőtestület tagjai a következők: — először a király által kinevezett polgármester, és szintén a király által kinevezett két tanácsbeli. Tehát a 7 tag közül 3 tag a korona által neveztetik ki és csak 4 választatik; tehát lehet képviselő-testületet képzelni, a nélkül, hogy annak minden egyes tagja választatnék.

A mi képviselő testületünk, a mint fölállítjuk, áll fele részben választottakból fele részben pedig a vagyonosabb osztályok tagjaiból, minden kinevezés nélkül, és így szabadelvűség szempontjából a belgumi képviselő testülettel kiállhatjuk a versenyt. Kik választják a belga képviselő-testületeket? Választják azok, kik kis községekben 15 frankot, nagyobb községekben 42 frank 32 centime egyenes államadót fizetnek. Kik választják nálunk? Azok, kik egyenes államadó fejében bármily csekély összeget fizetnek jövedelem vagy vagyon után. Tehát a mi a censtust illeti, erre nézve is szabadelvűség tekintetében bátran kiállhatjuk a versenyt Belgiummal.

Belgiumban a polgármestert a király nevezi ki, Magyarország a község elöljáróit nagy községekben azaz városokban a képviselő testület, községekben és kis helységekből az összes választók minden megszűrés nélkül választják, kandidáció nem lévén behozva azt, a kit 10 képviselő ajánl megválasztják. Belgiumban a rendőri törvényeket a kinevezett polgármester hajtja végre és általában a rendőri ügyek fölött nem az egész tanács, hanem éppen a polgármester és a király által kinevezett 2 tanácsnok örökösök; minálunk a törvényeknek végrehajtója a községben az elöljáróság és a képviselőtestület.

Belgiumban a mezei rendőrséget a kormányzó nevezi ki, minálunk a község választja meg e közegeket. A belga képviselőtestületnek minden fontosabb határozatai a tartományi gyűlés véleményezése folytán a király által hagyatnak helyben, és csak akkor hajtják végre; perbe pedig a község csak akkor léphet, ha a tartományi gyűlés abba beleegyezik. Azt hiszi tehát, hogy a párhuzam megvonásából következik az, hogy a szőnyegen fekvő t.-javaslatot szabadelvűség szempontjából megtámadni alig lehet.

A mi már magát a virilis szavazatokat illeti, e téren nem akar a theoria terére lépni, nem mintha a theoriák becsét kisebbiteni akarná, hanem azért, mert többször volt alkalma e tárgyban felszólalni. Mindazokhoz azonban, mik erre nézve elmondottak egy gyakorlati figyelmeztetést intéz a házhoz.

Nem utal azon viszályra, mely a volt jobbágy-ság és a volt földesurak közt Magyarországon létezik; e viszály átment a zsellérek és telkes gazdák közé.

A zsellérek fölzigattattak, hogy a telkes gazdák a tagosítás, arányosítás, fajzás vagy remarcziális kérdések megoldásánál aránylag sokkal többet kaptak, mint ők. Egy szóval: e viszályok főállanak és reméli, hogy meg fognak színni. De remélhető-e ily körülmények között, hogy azon elemek, melyeknek mégis jogosultságuk van a községi ügyekbe beleszólni, tisztán választás útján bele fognak jönni?

Azt mondják, hogy a virilis szavazat által gyűlölet fog előidézteni az osztályok közt. — Szólok ellenben azt hiszi, hogy éppen ezen szakasz, mely itt behozatik, meg fogja szüntetni a gyűlöletet. —

Im, szárnya újra nő a büszke sasnak,
Kit átkozottul úgy megtéptenek;
Repülj tehát; tarts bátran a magasnak,
Tiéd a szirt, a lég, a kék egek.
Csak ott ne járj, hól tengereknek árja
Örýnyet sodor végetlen távolán,
S a túlmereszt esésnek átka várja:
Óvjon meg isten, drága szent hazám.

S ha ármány törne ismét ellenedbe,
S kaján irigység fegyvert hozna rád,
Ha új ürmög vegyülne életedbe,
Szent földeden ha új vész zúgna át:
Ki tart eget s földet szilárd karával,
Az álljon szent ügyednek oldalán,
Sujtsdon le értted villámstorával:
Védjen meg isten, drága szent hazám.

Nem messze a fellegrvártól áll egy kis épület is, mely az előtt katolikus kápolna volt és most lőportorony.

(Folytatása következik.)

Törvények nem alkotnak örök időkre, azok a viszonyok változásával természetesen változtathatnak is. Elhiszi, hogy azon viszály — helyesebben volna mondva bizalmatlanság, melyet fölemlített, nem sokára meg fog szűnni és akkor talán egy okkal kevesebb fog harcolni ezen szakasz módosítása ellen; most azonban kéri a szakaszt úgy, a mint be van terjesztve, elfogadni.

Pest, márcz. 29.

A képviselőház f. hó 29-én miután a községi törvényjavaslat 70-ik §-át névszerinti szavazással 60 szótöbbséggel elfogadta, e törvény tárgyalásában egészen a 121-ik §-ig haladt. Érdekesebb vitát csak a 104. §. idézett elő, melynél Tancsinnak Tisza Kálmán által újra fogalmazott módosítványa a községi alapvagyon elidegenítését az összes választók gyűlésének határozatától kívánta függővé tenni. A hosszas vita már oly fordulatot vett, hol a belügy miniszter egy közvetítő indítványval készült áldozni az ellenzéknek, midőn Csengerynek rövid beszéde e határozat oly veszélyeire figyelmeztető a házat, melyek elég riasztók voltak arra, hogy a ház többsége a módosítvány teljes elvetésével fogadja el az illető szakaszt.

A képviselőház f. márcz. h. 30-án jelentékenyebb vita nélkül elvégezte a községi törvény hátralevő szakaszait, s azután Tisza Kálmán határozati javaslatát tárgyalta, mely a törvény életbeléptetéséig addig kívánja felfüggeszteni, míg a foudális viszonyok maradványairól törvény végleg rendelkezik. Az e fölött megindult élénk vita a határozati javaslat elvetésével végződött. Az ülés hátralevő részét a kérvényi bizottság jelentése foglalta el, melynek ezuttal érdekesebb tárgyai voltak. Egyik a különféle érdekeltektől a zsidó autonómiára vonatkozó ellentétes kérvényei, másik a brassói g. k. „Szt. Háromság“ című egyház ügye: a vita nem fejeztetett be.

Az ülés elején Simonyi Ernő ur egy nem rég lefolyt esküdtzéki tárgyalásból vett anyagot egy interpellációra, melyben a keresk. minisztertől közvetve vizsgálatot kért több felsőbb postahivatalnok ellen.

V i d é k.

(Folytatás és vége.)

Perkő alól, március 22-én.

Továbbá azt mondja Gyergyai ur! hogy tehetőség és ráérés nem gátolja a papokat a felnöttek, oktatását felkarolni, de két gátot kifejejtett, és ezen gátok egyike a majdnem mindenütt tapasztalható „téltelenség a hivatal“, — másika pedig a közönyösség számos „világi értelmiség“ részéről.

Hiába iparkodik a lelkész valami módon az iskolai törvényeknek érvényt szerezni; hiába terjeszteti fel a tanítókkal az elmaradottak névsorát a birosághoz s onnan a dülőhöz: még eddig kevés helyet lehet felmutatni, hol a törvény igazságos szigorja a szülőkre, megbocsáthatlan hanyagságukért, alkalmaztatott volna.

Azonkívül általános a panasz, hogy az „iskola tanács tagjai, ha tiszter hivatnak tanácskozássra egyszerre jelennek meg. S mind ezeknek az okát nem lehet megmagyarázni, ha csak nem jön az ember mintegy kényszerülve azon gondolatra, hogy: tán a hivatal részéről a rettegett restauratio, — mely tisztelet a kivételeknek páni félelemmel tölti el sokaknak szívét — a világi elem részéről pedig a megbocsáthatlan közönyösség a nevelés iránt — okozza ezen hanyagságot.

Már pedig ha így van a gyermekekkel, mit lehet tenni a felnöttekkel? Szentléleken az is megvolt a legnagyobb erélyel kísértve de 3 hétnél tovább nem lehetek fenntartani éppen a fentebbi okok miatt. Ezek gátolják, valamint csikban úgy háromszéken is a papokat — kiknek semmi anyagi hatalom nincs kezükben, — iskolájuk iránti tevékenységükben.

Nem kétlem, hogy Gyergyai ur személyében nem kevesebb mint egy hivatalnok, vagy egy magát az intelligentiához számító egyéniség lappang; ha az előbbi, úgy tegye meg azon kötelességét, melyet Öntől a haza nemcsak kér, hanem követel is; ha pedig az utóbbi, úgy felteszem, hogy az „iskola tanács tagja“, vagy ha nem legyen azzá, s így míg a meleg szobában talán korai jeremiadokot firkál, sőtüljön el a tanácsba, és ott érvényesítse nemzetiránti jó akaratát, támogassa, bátorítsa, biztassa s védje a papot, s ne engedje soha, hogy az, ki mind hivatalánál mind egyéniségénél fogva tiszteletre méltó becsületben bántalmazassék és így tán éppen szive keserűségében a nyilvános tevékenységtől vissza retentessék.

Lám az Ön által magasztalt reformatus pász-

torok is, csak így juthatnak — ha jutnak — valami eredményhez: azért ha a csiki embert hozzok igazítá, tessék Ön is vándorbotját kezébe venni és velök tartani, s ott meglátja hogy mit tesz az „értelmiség“ papjok támogatására.

De most következik Gyergyai ur közleményéből a legvastagabb valótlanság, mely megvalloim leginkább ösztönzött a válaszra:

Kegyeskedig a nagykászoni plebános urrol is megemlékezni, de ezen ide vonatkozó kilencz sorból álló kis szakaszban, csak anyig igaz, hogy a „nagy kászoni plebános derék ember“ és hogy a Nagy kászoni templomot akarnak építeni; az egészből pedig kiténik, hogy Gyergyay ur hallott valahol harangozni, de nem tudja hol.

Igen rosszul értesült, az említett plebános ur azon buzgalmról: „melynél fogva, — hogy magát és buzgó hiveit megkímélje azon fáradságtól, melyel a nem messze ugyan, de jó magas dombra épült templomhoz fel kell naponta menni 50.000 forintig gyűjtött be, hogy az aljban a paplakhoz közelebb építtesse az Isten házát.“ —

Sem a Nagy kászoni plebános sem hivei nem gondoltak soha arra, hogy midőn magokat egy kis fáradságtól megkímélnék, egy százszorta nagyobb fáradságba — új templom építésbe bonyoluljanak: hanem ha új templomot akarnak építeni erre őket az elodázhatlan szükség kényszeríti, lévén az előbbi oly kicsiny, hogy a tetemesen megszaporodott hiveket csak fele részben sem képes befogadni.

Azonkívül a nagy kászoni plebános nemcsak „derék ember“, hanem „szerény ember is“ és mint ilyen, nem akar a valótlan dicséretekből instalni: azért előre tudva, hogy velem e tekintetben egy gondolatot van, kijelentem, hogy a plebános ur a templomra nemhogy 50.000 de még — a rövid két év alatt miota ott plebános tán 100 ftot sem gyűjtött; hanem azon összeget melyet halhatatlan emlékü nagybátya Ferenczy József kanonok letett, s mely a buzgóhívek adakozása folytán, több mint 8 évvel ezelőtt begyűlt, — de mely összeg nem hogy 50.000 forintot, hanem még tán 8000 et sem teszen — lelki ismeretesen kezeli, és hiveivel együtt várva várja azon időt, midőn a nagy munkához hozzá foghat. — Azonban akkor is, midőn ezen ohajtott idő elérkezik, nem a mint Ön értesült az „aljban a paplakhoz közel, szándékoznak építeni, hanem vagy a hegyre azelőtti helyére — mi ugyan nem volna helyes a régiség iránt tartozó tisztelet tekintetköl sem — vagy pedig az aljban egy még a jelenleginél is távollabbi telekre.

Enyit az igazság érdekében.

Nem is tudtam mostanig, hogy lehetne akár katolikus akár protestans előtt, valami „szentebb ügy“ is: mintha templomot építünk az Isten dicsőségére; templomot a nép vallás-erkölcsi érzésének táplálására; templomot az örök igazság hirdetésére. Hol van azon iskola mely a templomot kipotolja? a nevelésnek van e szentebb csarnoka az Isten házában? Van-e „magasztosabb tett“, ha a haza számára vallásos és erkölcsös, más jogait tiszteletben tartó polgárokat nevelhetünk?

Különböleg legyen meggyőződve, hogy kászoni régebbi telyesítette már kötelességét az iskola körül mint Ön gondolná: mert míg Szt. Márton egy évtized alatt is, alig képes egy pár képzett ifjút előállítani, addig kászonból minden pályán szakértő képzett ifjakkal találkozunk, pedig nem esik a sült galamb szájokba — mint a szentmártoniaknak kiknek az állam fizeti tanítóit, és tartja fen a legrégebbi időkől iskoláját.

Legközelebb is, mint örömmel értesültem oly sikeres és a kor kívánalmainak megfelelő examen folyt le ott, hogy míg a legegyszerűbb székely ember arcán is öröm könyvek valának láthatók; addig aicsik és kászoni két derék alkirálybirája is, valódi honfium örömeiket élvezett.

De merem is állítani, hogy egész csik és háromszéken nincs oly jól berendezett és tanítókkal kellőleg ellátott falusi iskola mint a kászoni. —

Kérdi tán valaki mi ennek az oka? Az, hogy ott a „seniores populi és a hivatalnokok“, nem az iskolától távol bölcsekednek, hanem lelkes papokkal egyet értőleg, tesznek mindent, mi csak jó és üdvös. —

Midőn mindezeket teljes tisztelettel, tudtára kívántam adni a szentmártoni közlemény által félrevezetett közönségnek úgy, mint e félrevezetés szerzőjének is: végre azon meggyőződésben, hogy a mit mondottam: „sapienti sat“, Gyergyai urat lévén töle bucsuzóban bátor vagyok még figyelmeztetni. —

Bölcs sirák könyve 5 Részének akép hangzó 14-ik versére: „Ha értesz a dologhoz, felelj felebarátodnak; ha pedig nem, tedd szájadra kezedet, ne hogy megfogattassál és megszégyenülj a valótlan beszéd miatt.“

F y K ly,
segédlelkész.

S. Szentivány, 1871. márczius 28-án.

T. Sz. ur! A „Nemere“ idej 23 ik száma a háromszéki közelebbi biz, gyűlésről egy tudositást hozott, melynek több tételei vagy ferdék, vagy éppen valonlatak, a vádoskodások pedig az alapot és igazságot nélkülözik.

A t. sz. ur engedelmevel legyen szabad ez ügy felderítéséhez járulnom.

Nem való tudositónak azon állítása, hogy az interpelláló a beadáskor azonnali tárgyalást követelt; csak felolvasást kívánt, a tárgyalás rendje és ideje felett határozni a gyűlés joga lévén. S így az interpelláló kívánsága alkotmányos és jogos, eljárása pedig correct volt, hisz a képviselőház is e jogot így gyakorolja. Az interpellációk felolvasása nem a házszabályon törött meg, — hisz a fennforgott esetre alkalmazható szabály nem is létezik, hanem az önkény és erőszakon, mely mindig kész a törvény helyét elfoglalni, s annak látszatával takarozni.

De a sem való, hogy a sorozási visszaélések kinyomozásáért bizottság küldetett ki: csak a tiszt-ségnek hagyott meg, hogy a bejelentett eseteket nyomoztassa ki. Nézetem szerint helyesen történt, mert a bizottság az ingerültségen kívül aligha más eredményt kivívott volna.

Az ötödik bekezdésben ez áll: Ez alkalommal Sz. G. és Gy. J. oly epizodoknak tették a gyűlés tagjait tanuivá s az által oly ingerültséget idéztek, hogy komolyabb következményektől lehetett félni. Sat. —

Itt már tudositó vádoskodik oly képen mint a farkas, mikor a bárányt a víz zavarásért vádolta, episódot, inegrültséget, mérsékletet említ; de magát a tényt, mely az episódot teszi, annak okát és folyását maga javára szépen elhalgatja; a provocatio után elmondom én.

A K. közlöny tavaji 127. számában a főjegyző az illedelem és nyilvánosság, megsértéséért, ugy a könyvek gyanus vezetéseért vádoltam s ő halgatása által bésmerte. Most a főtiszt ur interpellált: van tudomása a jegyző gyanusításáról? s erre nézve intézkedett é? vagy akaré?

A főtiszt ur e tárgyról sokat beszélt, de a dogra igen keveset mondott. Elmondotta, hogy a gyanusítást olvasta, de annak fontosságát nem tulajdonított, mivel a „közönség körében“ jött ki, s azért a sz. se felelős; s a főjegyző multja a gyanusítás ellen kezkeszkedik (?). S kapcsolatban a jegyzőnek a M. Polgár tavaji 154 száma nyiltterén olvasható rágalmozó cikjéért csak nem szóról szóra betanulta s elrecitálta, az én feleletemről tudomása se lévén. Több közbeszóllások után csak annyit mondottam: a főtiszt ur a jegyző feleletét jól betanulta, s elismondotta s most is csak arról tett bizonságot, hogy ezen vizsálynak csakis egyedül az okozója.

Erre több tisztviselő — tisztelet a kevés kivételnek, — s kiválóan három irnok az adott jelre körülem oly pokoli lármát ütöttek, hogy a szollással felhagytam; de nem ugy a főtiszt ur, kinek nem csak a nyelve pattogott, hanem ök le titéseitől a zöldasztalis csattogott; s midön mérsékletre, s viz ivásra szolitatott, kézfenyegéssel azt felelte: megtanitom az urat, nem vagyok én boeskor, vagy kapeza. (?)

E volt az epizod fő vonásokban, melynek hézagait gondolattal kiegészíteni a t. olvasóra bizom; s ugy az itelélet is, hogy a történetkére ki felelős? A zaj akkor szünt meg, mikor a főtiszt ur kifáradott; s így az N. J. elnök urnak csillapító (?) beszéde senkire se hatott, mivel későre jött s különben csak annyit mondott, hogy a főjegyző nyilatkozása után a tárgy be van végezve.

Azon vád: hogy a hátralékos ügyekért ketten volnának felelősök: éppen oly alaptalalan, mint az előbbi, s azt mondom, ha a felhalmozott sok ügyet a főtiszt ur lejártni komolyan akarta, akkor a gyűlést a harmadik napon is folytatni kellett volna, s minthogy nem folytatta, a hátralékokért a felelősség csakis őt terheli; s végre:

Tavaj kötekedő, most az ujjabb kiadás szerint „torzsolkodó“ mellék nevet nyertem; és miért; mert a gyűlés első napján kikeltem a főtiszt urnak inparlamentaris felelelései és vitatkozásai ellen, melyek által a gyűlésre nyomást akart gyakorolni. Huic illae lacrimae, azért kiáltanak három lapban kigyót, békát ellenem. Igen az ön szótára szerint torzsolkodó vagyok és leszek annyiszor, a hányszor az illedelem, az alkotmányos jog, és szabagsáért sikra kell szállni, s e betegségem addig tart, mig a basászkodást, s a birocraia nyomását megszüntetni sikerül. —

Szentiványi György.

Külföld.

Bukuresti zavarok. Márczius 28-án a kamara fejedelmi rendelet által föloszlatott. A miniszterium, mely lemondását beadta, megmarad.

A kamarában számosan gunybeszédeket tartottak a fejedelem ellen. A portahadakkal komolyan készül megszállani az országot. Az izgalom mindennütt nagy.

A kamarának föloszlása előtt, abban rendkívüli viharos debattok voltak. Jassy város képviselője gunyosan fogadta a fejedelemnek elutazással való fenyegetőzését. Egy másik képviselő pedig himezés-hámozás nélkül kinyilatkoztatta, hogy a román nemzet a német nép iránt ellenséges érzületet táplál. A nép között rendkívül nagy az izgatottság. Katonai őrzáratok töltött fegyverekkel, föltüzött szuronnyal járnak-kelnek az utcákon. Valamennyi boltajtó és ház kapuja be van zárva. A helyzet nagyon komoly és fenyegető irányt vett.

Párisi zavarok. A „vörösek“ ágyuinak torka előtt mentek végbe a választások.

A párisi központi bizottság a 90 községtanácsos közül 75 öt vall párhívónak. A versaillesi nemzetgyűlés kimondta a párisi választások semmiségét.

Ennek ellenében a „Nouvelle Republique“ azt tanácsolja a párisi communenek, hogy a versaillesi nemzetgyűlést oszlassa szét s annak tagjait vád alá helyezze.

A német birodalmi gyűlés márcz. hó 28-iki ülésében előterjesztetett a fölirati javaslat, mely a német nemzet képviselői válaszolni fognak császáruk trónbeszédére. A fölirati javaslat, melynek elfogadása iránt a pártok egyetértenek, telve van német hazafias lelkesedéssel, és „schwung“-gal, melynek legmagasabb lebegésében kimondják a német nemzet képviselői, hogy Európának semmi más hiánya nem volt, mint a németegység. Zegyéb semmi!

Legujabb.

Páris, márcz. 28. Granier de Casagnac a Gersdepartementban elfogatott.

A Jura departementban heves összeütközés történt a lakosság s a porosz katonaság között. A lakosságból 3 halott és 13 sebesült, a poroszok közül egy halott és 3 sebesült maradt a színhelyen.

Thiers fölhívta a párisi börszét, hogy Versaillesbe átköltözzék. A börzeindikátus tagadólag válaszolt.

Orleanista, legitimista és bonapartista képviselők Versaillesban tartott értekezletükön elhatározták a monarchia mielőbbi helyreállítását.

Páris, márcz. 19. Delescluze beadta lemondását mint kommune-tag, miután hivataltársai azt kívánták, hogy mint a kommune tagja ne lehessen egyszersmind a nemzetgyűlésben képviselő. Tirsrd szintén lemondott.

Páris, márcz. 30. Tegnap este a város nyugodt volt, a Hotel de Ville körüli torlaszok legnagyobb része elhordatott, azonban a nyugati vaspályaudvar bizottsági örök által megszállva tartatik. A vidéken a nyugalom mindenütt helyreállt; a belle-villei nemzetörök megszállják a postaigazgatás és a központi csarnokok előtti állomásokat. A városi hatóságot nem gyámolító nemzetörök lefegyvereztetnek. Hirlik, hogy Tirardon kívül még több községi tanácsnok akar visszalépni.

Bécs, márcz. 30. A hitelintézet részvényeseinek összegyűlése jóváhagyta a revizióanal bizottság jelentését és elfogadta az igazgatótanács javaslatát, mely szerint a 6,478.485 frtnyi évi nyeresémből — az osztalekoknak 8 frtnyi értékben történt kifizetése után — minden részvényre még egy pótosztalék 14 frt. 50 kr. értékben fizetendő ki. A hitelintézet összes tartalékalapja most 2 mill. 479.215 frtra rug.

Berlin, márcz. 30. A császár egy rendelete e hó 27-éről az 1. 28. 19. és 11-ik hadtest kerületeiben megszünteti az ostromállapotot. Az ott tartózkodó hadifoglyok a haditörvényeknek maradnak alárendelve.

V e g y e s.

(Vagyon biztonság a Barcza mellett): Márczius 25-én reggeli 5 órakor höltevényi Brenndörfer Péter két ökör és két lóval fogott sze-

kerével Sch... ur Höltevény helységébe levő szeszgyára és sörháza előtt megállt, hogy a kellő mennyiségű gabona zsákokat kihazza, mert felvult fogadva, hogy a gyár részére Brassóban letett gabonát kiszállítsa, de képzelhetni mint rémült meg a szegény atyafi; midön néhány pernyi mulatás után egy csomó zsákkal kijöven fennirt négyes fogatú szekert sehoh sem látta; — a káros azonnal a falnagyhöz futott panaszra tölle előzött marhái és szekere felkeresésére segélyt kérvén, mit a falnagy ur — a boldogságos szüz Mária szeplőtlen fogantatása ünnepe lévén — megtagadott utasítván a panaszlót, hogy keresse marháit ha befogta.

A multkor vitetett el zálog cím alatt egy höltevényi ifju legény egyik öltöny darabja, és pedig egy a falnagy által kiküldött esküdt által, — mert a legény anyja vonakodott azon 6 piculát megfizetni, melyre fia elíteltetett, mert néhányszor a templomban nem jelent meg. —

Mire való a falnagy? — közbiztonság, vagyonbiztonság, vagy egyházi fékezett kedvéért-e? Denevér.

(Rendőrségi ügy.) Egy németnyelven irt levél küldetett be, szerkesztőségünkhez, a melyben a levél iroja több polgár nevében panaszol, hogy a tisztaságra az utcákban nem fordítatik elég figyelem, és hogy az utcák takarítását elvállolt vállalkozó nem felel megköteleltségének, a rendőrség pedig őt a szerződés pontja megtartására, nem szorítja rea. Ugyancsak nem is kellemetes dolog, hogy sokszor vasárnap délután, a mikor legtöbb ember jár a piacon, több helyt lehet látni, hogy ki mennyi murkot meg peterzselymet főzött az elbirjével. No de hagyjuk, a rendőrség sem ügyelhet mindenre, elég ha a személy és vagyon biztonságra különös figyelmet fordít.

A lópiacson a Gencsi ur házában, van egy igen szorgalmatos fiatal embernek a kereskedése, a melyt most pár hét alatt kétszer törtek fel, még pedig utolszor folyó hó 28-dika éjszakáján annak az utcafelőli ajtaját, — az első alkalommal ellopták készpénzben és árucikkokban 400 forint és most utóbbszor pedig harmincz osztrák értékű forint értékét. —

Szegény kereskedő ugylátszik arra van kárhohzatva, hogy a tolvajok számára dolgozzák. Fájdalom, az ilyen elemiesapásokért az ember még az éjjörököt sem kárhohzathatja, mert hát ök szegények, sem annak nem okai, hogy szinte olyan öregek mint Matusalem, sem pedig annak, hogy a világban mint éjjörök fungálnak. Hanem azon bizonyos tolvajok különös elesmerést érdemelnek, azért, hogy nem csinálnak még tarkább dolgokat, mert ugy látszik lehetne. —

A „Nemere“ eredeti táviratai.

Feladatott Pesten 3-án estve 7 óra 10 percz.

Érkezett 3-án 10 óra 5 percz.

Bajor király indokolt elhatározással megtagadta a placetumot a csalhatatlansági dogma végrehajtására.

Hir szerint a montmatrei hösök Versailles felé kemény vereiséget szenvedtek a sorkatonaság által.

Előfizetési fölhívás.

Negyedéves tisztelt előfizetőinket felkérjük előfizetéseik megnyitására.

Előfizetési ár:

apr.—jun. ¼ év frt. 1.50.
apr.—szeptemb. ½ év „ 3.—
apr.—decz. ¾ év „ 4.50,

az előfizetési összegek

Kenyeres Adolf,

felelős szerkesztői és kiadótulajdonos ügyvédi irodájába intézendők.

Bécsi börze április 3-án.		Brassói pénzáruk apr.3-án.	
Pénznek.		Pénznek.	
Arany	5. 86	Arany	5. 91
Napoleon'd'or	9. 95	Napoleon'd'or	9. 97
Ezüst	122. 60	Magyar 20 franc	9. 97
Magyar földteherm.	79. —	Ezüst huszas	41
Erdélyi „	75. —	Tallér	2. 40
Banati „	74. 25	Török lira	11. 40

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Kenyeres Adolf.

Pályázati hirdetmény.

Mind azon orvostudorok, kik a hazai nyelvet birják és pályázni óhajtának Előpatakára mint rendes fordó orvos, Május 15-től Sept. 15-ig tartandó fürdő idényre 150 frt. fizetés és szabad szállás mellett; sziveskedjenek kérelmeket birtokossági elnök gr. Nemes János urhoz Hidvégre Aprilis végig beküldeni. 66 1—3

A gácsmajorban 567 szám alatt tekvő enyv és szappan gyár minden a gyártáshoz megkivántató eszközökkel haszonbérbe adandó vagy örökáron is eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Düek Márton,
tulajdonos.

57 3—3 Bolonya kututsza 240-ik szám

ZIKELY HENRIK

Brassóban,

Szélesutca 577-ik szám.

Ajánlja legnagyobb belföldi minden rendszer szerént alkotott kézzel és lábbal hajtható család — és iparosoknak való **varró gép raktárát.**

Rajzokkal ellátott árjegyzékeket bérmentesen küld. Kezelési oktatással ingyen szolgál. 50 3—4

Megrendeléseket mindennemű ipar és földmívelési gépekre elfogad és ilyenek től felvilágosítást ad.

Hirdetés.

Bolgárszegben a réczén felyül a napsoron a 132 szám alatt fekvő jóálapotban lakházban, a melyben van egy előszoba, négy lakszoba, egy téli, egy nyári konyha és négy pince két külön bejárással, és a melyhez két udvar és egy terjedelmes gyümölcsfákkal jól ellátott egyenes helyen fekvő kert tartozik, örökáron eladó. Értekezni lehet Demeter Eremias urral a török császárhoz címzett kereskedésben a nagypiaczon. 68 1—3

KERESTETIK

Bolonyában a Háromszéki utcában egy laktelek, a melyen egy háromszobából álló épület legyen udvarral és kerttel. Az eladni szándékozó jelentse magát ezen lap szerkesztőségénél. 63 2—3

Pályázati hirdetmény.

Ezennel felhivatnak mind azon Zenekar vezetői, kik az Előpataki fürdő idényre, mely kezdetét veszi Junius 1-sőjén tart September 1-ig, pályázni óhajtának, és pedig legkevesebb 14 személyből állanak, kérelmeket birtokossági elnök gr. Nemes János urhoz legkésőbb Aprilis végeig beadni el ne mulasszak. 67 1—3

Előpataki ásványviz.

Több évi tapasztalat azt tanította, hogy a február és márczius havakban töltött víz eredeti jóságát és oldó erejét sokkalta tovább és jobban megtartja mint a más időszakokban töltött. Ugyan-azért egy intézkedtem, hogy f. év február és mártius havaiban a főkutból tiszta új üvegekbe, javított dugaszolással annyi víz és úgy töltessek, hogy a víz minősége iránti minden igénynek elég legyen téve és minden megrendelés a leggyorsabban teljesíthetessék.

Lehető hamisítások kikerülése czéljából a raktárból kikerülő üvegek cink-kupakkal vannak ellátva, melyen köriratban kinyomott betűkkel e szavak: „Előpatak Dr. Otrobán,“ közepén pedig „1871“ olvashatók. Továbbá örömemre válik tudathatnom, miszerint a tavalyi árakat, az idém tetemesen leszállíthatom és az által ezen jó hatású viznek élvezhetését könnyebbíthetem. Ugyanis egy 50 nagy üveget tartalmazó ládának ára az idén csak 7 frt. 50 kr. egy 66 kisebb üveget tartalmazó 7 frt. és a közönség kényelmére ujabbán készült 25 nagy üveget tartalmazó ládának ára 4 frt. Az üvegenkénti eladást a brassói fogyasztó egylet (Consumverein) eszközli.

Egyszersmind ajánlom a felügyeletem alatt készült

„Előpataki hajtó pezsgő-porokat“

melyeknek főraktára Brassóban Száva Gerő urnak „a koronához“ címzett gyógyszerárában van.

Dr. Otrobán Nándor.

42 6—0

PAP FERENCZ nádszék- és butorgyártó.

Figyelmébe ajánlja a t. cz. közönségnek jó és oltsó nádszék, futele, kanape, pione és több fából való szobabutorait.

Megrendeléseket elfogad, és a távolabb vidékre is gyorsan kieszközöl. Kivánatra mintakártyákat bérmentesen küld.

Ugyanott egy tanuló felvétetik.

Gyára és raktára vagyon Brassóban, a Nagypiaczon 326. szám alatt a Remenyik-féle házban a rendőrség mellett. 15—0

A csiktusnádi fürdőn a Gidofalviház a melyben van 16 csinoson butorozott szoba 4 konyha, pince, 16 lóra istálló és ahoz való székérszin 65 2—5

örök áron eladó

vagy

több évekre bérbe kiadó.

Értekezni lehet a Nemere szerkesztőségénél a hol levél útján is adatik felvilágosítás.

Árlejtési hirdetmény.

Zajzon község iskolaszéke községi iskolát szándékozván építtetni, ezt a kevesebért vállalkozó építőmesternek adandja át. Az árcsökentés melletti kiadás folyó év Aprilis hó 13-ik napján a megyei tanfelügyelő irodájában — Brassó Bolgárszeg 392 szám, délelőtt 10 órakor fog megtörténni. 62 3—3

A tervrajz és feltételek megtekinthetők ugyancsak a tanfelügyelő irodában. Zajzon, 1871. márczius hó 18-án.

Papp György,

iskolaszéki elnök.

Nyomatott Römer és Kamernél.

Tölgyfa selyem fono tojások.

Alélirt meglevő tölgyfa selyem fono tolyás feleslegéből még néhány ezeret m. p. 100 tojást 2 o. e. f. számítva áruba bocsájt A vásárolni szándékozókat figyelmezteti, hogy megrendeléseiket legfennebb Aprilis 15-ik tegyék meg, mivel azontul a meleg beáltával a szállítás nem volna ennyire biztos. 61 3—3

Prázsmár, Brassómellét Erdélyben

Pichler József.

Schwarze A. és Bartha
Brassóban a piacon 16 szám alatt emert szoliditással készít legújabb divan és igen tartós mindennemű férfi öltönyöket.
Egyszersmind ajánlja a t. cz. közönségnek nagyválasztékú kabát, nadrág és mellény szövetit a legújanyosabb árokon.
Helyiségek hiányában a mult évi szöveteket kész fizetés mellett, gyári áron számítja. 5—0.